

Kurs i matrikkelføring

Utlevering av
eiendomsinformasjon –
Gjennomgang av regelverk

Kartverket

Innholdsfortegnelse

Innledning - Om personvern.....	3
Hvorfor personvern?	3
Hva er personopplysninger?.....	3
Fødselsnummer:	3
Overordnet lovverk: Personopplysningsloven	4
Oversikt over rettskilder.	4
Innsyn:	5
Utlevering:	5
Matrikkelinformasjon - fritt tilgjengelig for alle	5
Matrikkelinformasjon - tilgjengelig hvis "Berettiget interesse".	5
Hva ligger i begrepet berettiget interesse?.....	6
Matrikkelinformasjon - Tilgang med hjemmel i matrikkellovas §30 første ledd.	6
For offentlig planlegging saksbehandling og administrasjon	6
For oppgaver etter denne loven, plan og bygningsloven eller eierseksjonsloven ..	6
Ved søknad om offentlig løyve	6
For å ta hånd om andre interesser "knytte til rådvelde over matrikkeleiningar eller bruken av dei".	6
Øvrige tema	7
Tilgang til fødselsnummeret.....	7
Fortrolig / strengt fortrolig bostedsadresse	7
Skjermingsverdige bygningstyper.....	7

Innledning - Om personvern

Hvorfor personvern?

Matrikkelen er ikke et "frivillig" register som man kan velge å stå i, som telefonkatalogen. Man blir registrert i matrikkelen med blant annet navn og bostedsadresse dersom man eier eller fester en eiendom. Av hensyn til personvernet har matrikkelloven regler om hva opplysningene kan brukes til. Det er gjennom matrikkelloven og utleveringsforskriften et omfattende regelverk for behandling av matrikkelinformasjon. Et hovedpoeng er å finne balansen mellom åpenhet og tilgjengelighet til offentlig informasjon på ene siden, og hensynet til personvernet på den andre.

De som fører i matrikkelen, og andre som har tilgang til all informasjon i matrikkelen, må kjenne dette regelverket godt.

Forarbeidene til matrikkelloven drøfter dette i kapittel 30 i Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) om lov om eigedomsregistrering:

"Noreg har lang tradisjon for at eigarforhold til grunn er offentleg informasjon. Omsynet til det å vere open og tilgjengeleg i kommunal og statleg administrasjon, og som inkluderer innsynsretten til pressa, tilseier at vi held fast ved denne tradisjonen. Departementet legg vekt på at matrikkelen skal vere eit ope, offentleg register."

Personvernomsyn tilseier likevel at det bør leggjast avgrensingar på bruken av enkelte opplysningar frå matrikkelen, m.a. bør personnamn ikkje leggjast fritt tilgjengeleg på Internett eller utleverast for bruk til adressert reklame. Matrikkelen skal ikkje innehalde sensitive personopplysningar. Departementet foreslår at opplysningar om offentlege pålegg som gjeld bruk av grunn eller bygningar, blir registrerte som ein referanse til saka.»

Hva er personopplysninger?

Personopplysninger er etter personopplysningslova § 2, nr. 1 «opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson». Dette er en svært vid definisjon. I sin aller ytterste konsekvens vil all informasjon som er knyttet til bestemte eiendommer, eid av en eller flere privatpersoner, komme inn under denne definisjonen. Det være seg informasjon om naturforhold, tekniske installasjoner og eigedomsforhold.

I den praktiske hverdagen vil personopplysninger etter matrikkelloven være

- Hjemmelshavers/festers navn
- Bostedsadressen,
- Fødselsnummeret. (11 siffer)

Fødselsnummer:

Fødselsnummeret består av 11 siffer og brukes for å identifisere enkeltpersoner.

Kurs i matrikkelføring - Lovkurs

Utlevering av eiendomsinformasjon – Gjennomgang av regelverk – Nov. 2017 Versjon 1.2
Side 3 av 7

De seks første sifrene i fødselsnummeret viser fødselsdato i rekkefølgen dato, måned, år. De tre neste sifrene er individnummer hvor det tredje nummeret viser til kjønn, partall betegner kvinne og oddetall betegner mann. De to siste sifrene er kontrollsiffer. Personnummer er de fem siste sifrene i fødselsnummeret.

I tillegg er det restriksjoner på å utlevere enkelte bygningsrelaterte opplysninger, som antall bad, bruksareal til bolig mm.

Overordnet lovverk: Personopplysningsloven

Personopplysningsloven gjelder for behandling med elektroniske hjelpemidler, eller når opplysningene skal inngå i et personregister. Et personregister er definert som når personopplysninger er lagret systematisk slik at opplysninger om den enkelte kan finnes igjen.

Ordet *behandling* står sentralt. Det defineres i personopplysningsloven § 2 som enhver bruk av personopplysninger, som f.eks. innsamling, registrering, sammenstilling, lagring og utlevering eller en kombinasjon av slike bruksmåter. All spredning av matrikkelinformasjon, uavhengig av teknisk løsning, faller inn under begrepet *behandling*.

All *behandling* krever enten samtykke fra den registrerte, eller en konkret lovhjemmel. Matrikkelloven med tilhørende forskrifter gir hjemmel til å behandle opplysninger fra matrikkelen.

Samtykke defineres i personopplysningsloven § 2 som en frivillig, uttrykkelig og informert erklæring fra den registrerte om at han eller hun godtar behandling av opplysninger om seg selv.

Oversikt over rettskilder

De viktigste bestemmelsene finnes i

- Matrikkelloven § 29 (innsyn), og 30 (utlevering)
- Matrikkelforskriften § 11 (innsyn)
- Forskrift om utlevering, viderebruk og annen behandling av opplysninger fra grunnboken og matrikkelen, med kommentarer (utlevering)

Innsyn:

Bestemmelsene om innsyn er å finne i matrikkelloven § 29 og matrikkelforskriften § 11.

Hva som ligger i innsynsbegrepet etter matrikkelloven finner vi i forarbeidene til matrikkelloven i kap. 30.3.4 i Ot.prp. nr. 70 (2004-2005):

«Prinsippet om matrikkelen som eit ope offentleg register kjem til uttrykk i forslag til § 29 der det heiter at alle har rett til innsyn i matrikkelen. Med innsyn er meint både informasjon om registeret generelt og opplysningar om bestemte eigedommar. Kommunane og Statens kartverk må leggje til rette for slikt innsyn. Innsynsretten gjeld ikkje fødselsnummer, og i særskilde tilfelle andre opplysningar som det kan vere grunn til å skjerme, f.eks. eigaren si bustadadresse når eigaren har grunn til å krevje at denne blir halden hemmeleg. Departementet understrekar at personar har rett til å få sjå alle opplysningar som kan knytast til dei sjølve. Eigar, festar eller tilsvarande rettshavar har slikt rett til å få sjå alle opplysningar om eigen eigedom.»

Oppsummert kan en si at rett til innsyn innebærer

- Rett til å se hva som er registrert om deg selv.
- Det er også etter matrikkelforskriften § 11 4. ledd en rett til å få informasjon om hvem som eier naboeiendommer, samt disse eiendommenes adresser.
- Ikke automatisk rett til innsyn i personnummer og evt. skjermet bostedsadresse
- Rett til informasjon om datasystemet, dvs. eierskap, organisering, regelverk mv.
- Innsyn skal være vederlagsfritt.

Utlevering:

Matrikkelloven § 30 og utleveringsforskriften har bestemmelser om utlevering.

Matrikkelinformasjon - fritt tilgjengelig for alle

Det er kun informasjonen som er *uttømmende* opplistet i utleveringsforskriften § 3 annet ledd som kan utleveres til alle uten nærmere begrunnelse. Dette er i all hovedsak fysiske opplysninger om matrikkelenheten, som matrikkelnummer, areal, grenselinjer med mer. Ingen personopplysninger faller inn under denne kategorien. Om bygningene er det bygningsnummer, koordinater og bygningstype. Merk at *skjermingsverdige bygningstyper* ikke er fritt tilgjengelig. Adresser på eiendommen er fritt tilgjengelig, i tillegg til diverse adressedata som grunnkrets, valgkrets og kirkesogn.

Matrikkelinformasjon - tilgjengelig hvis berettiget interesse

Etter matrikkellovens § 30 annet ledd og utleveringsforskriften § 3 tredje ledd har de med *berettiget interesse* rett til nærmere bestemte opplysninger. Det er her en detaljert oppstilling over hvilke opplysninger som kan utleveres. Eksempler er bebygd areal, vannforsyning, avløp og energikilder. Av personopplysninger kan de

med berettiget interesse få tilgang til hjemmelshavers navn og fødselsdato, men ikke tilgang til hjemmelshavers bostedsadresse og fullt fødselsnummer.

Hva ligger i begrepet *berettiget interesse*?

Med *berettiget interesse* menes at det skal oppgis et formål med innhenting av opplysningene, men det er ikke ment det skal være en høy terskel for hvilket formål som faller inn under begrepet.

Matrikelinformasjon - Tilgang med hjemmel i matrikelloven § 30 første ledd

Dersom man har hjemmel etter matrikelloven § 30 første ledd har man tilgang til alle opplysninger, også personopplysningene inkludert hjemmelshavers bostedsadresse. Unntatt er personnummeret som er regulert spesielt. Hjemmel for utlevering etter første ledd får man dersom man tilfredstiller visse bruksformål. Disse vil kort bli behandlet nedenfor:

For offentlig planlegging, saksbehandling og administrasjon

Etter denne bestemmelsen har virksomheter som driver offentlig planlegging, saksbehandling og administrasjon tilgang til opplysninger fra matrikkelen. Merk at det i vurderingen skal legges vekt på oppgavens karakter, ikke hvordan den er organisert. For eksempel har kommunale og interkommunale selskaper normalt tilgang, men ikke til det som kan kalles kommunal forretningsdrift. Merk at det er et forbud mot å benytte opplysninger fra matrikkelen til utsending av direkte adressert reklame.

For oppgaver etter denne loven, plan og bygningsloven eller eierseksjonsloven

Etter denne bestemmelsen kan man benytte matrikelopplysninger til for eks. oppgaver etter plan og bygningsloven. Nabolister for varsling av byggeprosjekter er hjemlet her.

Ved søknad om offentlig løyve

Her er nevnt som eksempel søknad om tillatelse til avkjørsel fra offentlig vei, eller utslippstillatelse etter forurensningsloven.

For å ta hånd om andre interesser "*knytte til rådvelde over matrikkeleiningar eller bruken av dei*"

Dette er en sekkebestemmelse der en må vurdere utleveringsbegjæringen konkret opp mot kriteriene. Dersom formålet med bruken av opplysningene er å forberede infrastrukturiltak som tjener eiendommen, vil dette ofte falle inn under bestemmelsen, slik at opplysninger som inkluderer hjemmelshavers bostedsadresse

---

Kurs i matrikkelføring - Lovkurs

Utlevering av eiendomsinformasjon – Gjennomgang av regelverk – Nov. 2017 Versjon 1.2
Side 6 av 7

kan utleveres. Eksempel på infrastrukturiltak kan være et prosjekt om gatelys, felles vannforsyning, vedlikehold av vei, med mer. Tiltaket skal være konkret og avgrenset i tid. Danning av "hytteeierforening" med formål om fellestiltak (ikke konkret, ikke knyttet til spesifikt prosjekt), faller utenfor.

Videre vil utnyttelse av grunneieres utmarksressurser falle innenfor. Et eksempel er dersom formålet med bruken av opplysningene er å etablere et jaktvald, ettersom utleie av jakt mot betaling vil styrke eiendommens økonomiske grunnlag,

Øvrige tema

Tilgang til fødselsnummeret

Utlevering av fødselsnummer er regulert i matrikkelloven § 30 6. ledd. *"Utlevering av fødselsnummer kan berre skje dersom vilkåra i personopplysningslova § 12 er oppfylte*». Det vil si at fødselsnummer bare kan utleveres dersom det er behov for å identifisere en enkeltperson på en entydig, sikker måte. Et eksempel er dersom man må sammenlikne personer i to ulike registre med personnummeret som koblingsnøkkel.

Fortrolig / strengt fortrolig bostedsadresse

Det kan oppstå noen særlige utfordringer der personer som er innvilget fortrolig eller strengt fortrolig bostedsadresse eier eller fester fast eiendom.

I matrikkelen vises det for disse matrikkelenhetene ikke navnet til registrert eier / registrert fester, men teksten *"Beskyttet i henhold til instruks"*. **Det er svært viktig** at kommuner og andre har prosedyrer som gjør at dette er informasjon som ikke fremkommer på nabolister m.m.

Ved saksbehandling knyttet til matrikkelenheter der hjemmelshaver har skjermet adresse, kan brukerstøtteapparatet til matrikkel i Kartverket kontaktes for nærmere veiledning.

Merk at det i henhold til utleveringsforskriften § 5 tiende ledd med merknader er slik at det er Kartverket som skal foreta utlevering av slike opplysninger. Dette kan i enkelte tilfeller delegeres til kommunen. Videre er kommunen å anse som underlagt beskyttelsesinstruksen ved behandling av slike opplysninger. Det innebærer at den som behandler slike opplysninger er personlig ansvarlig for at opplysningene ikke blir kjent av uvedkommende.

Skjermingsverdige bygningstyper

Utleveringsforskriften § 2 g definerer skjermingsverdige bygningstyper. Eksempler på skjermingsverdige bygningstyper er kraftstasjon, radaranlegg, silobygg osv. Opplysninger om disse bygningstypene er etter 01.01.2014 ikke lenger fritt tilgjengelige, og kan kun leveres ut etter særskilt vedtak av Statens kartverk. Kommunenes matrikkelførere har tilgang, øvrige brukere kun etter særskilt samtykke fra Kartverket.